

Kakovost računovodskih in davčnih storitev brez splošne poklicne regulacije

Institucionalni ukrepi za varstvo malih in srednjih podjetij ter javnih proračunov

Avtor: mag. Franc Derganc

IPVU Research | www.modro-poslovanje.si

Datum: 6. oktober 2026 | Različica članka V4

Pregledni strokovni članek na podlagi četrte recenzije I in II dela raziskave IPVU EU27

Povzetek

Članek povzema in primerjalno razlaga ugotovitve I. in II. dela raziskave IPVU v različicah četrte recenzije. Osredotoča se na Dansko, Estonijo, Finsko, Litvo, Slovenijo in Švedsko. Preučuje, s katerimi mehanizmi je mogoče zagotavljati kakovost računovodskih in davčnih storitev, kadar država ne predpisuje splošne obvezne poklicne poti za davčnega svetovalca oziroma bilančnega računovodjo. Razločuje državno preverjanje zastopnika, nadzor izdelkov in informacijskih sistemov, kvalifikacijske sisteme, strokovno samoregulacijo ter sodelovanje uprave s stroko. Ugotovitev je, da posamezen instrument varuje le del storitve ali del trga. Za celovitejše varstvo je potrebna povezava preverljive usposobljenosti, nadzora konkretnega dela in odprave posledic napake. Predlagani ukrepi so posebej označeni; niso predstavljeni kot že uveljavljena ureditev vseh šestih držav.

Ključne besede: IPVU; davčno svetovanje; računovodske storitve; MSP; institucionalno varstvo; davčna skladnost; nadzor kakovosti.

1 Raziskovalna podlaga in način uporabe podatkov

Podatki in nacionalne ugotovitve v članku so vsebinski povzetki dveh povezanih delov raziskave IPVU – Pravna varnost uporabnika davčno-svetovalnih in računovodskih storitev v EU27. Izhodišče sta dokumenta IPVU EU27 I. del – 4. recenzija in IPVU EU27 II. del – 4. recenzija, oba z dne 6. oktobra 2026. Članek ohranja njune dokazne omejitve in ne nadomešča podrobnih nacionalnih preglednic ter opomb. [1a, 1b]

I del raziskave

I. del preučuje normativno in institucionalno infrastrukturo z vidika imenovanih poklicev davčnega svetovalca (DS) in bilančnega računovodje (BR). Merila G obravnavajo status, register, kvalifikacijo, prakso, preverjanje znanja, stalno izobraževanje, etiko in nadzor, zavarovanje, zaupnost ter neodvisnost. Merila P obravnavajo procesna upravičenja in kontinuiteto pomoči; P5 se nanaša na pot do prve sodne instance. Pregled obsega enajst storitev pokaže, kaj posamezna poklicna pot omogoča. Ničelni rezultat v ozkem poklicnem modelu ni ugotovitev, da v državi ni drugih varovalk kakovosti. [1a]

II del raziskave

II. del preučuje institucionalno varstvo pri naročanju enajstih računovodskih, davčnih in postopkovnih storitev. V ospredju ni več le naziv izvajalca, temveč konkretni mehanizem: kdo preverja kakovost, po kakšnih pravilih, za katere storitve ter s kakšnimi posledicami. Vključuje tudi upravne in druge institucionalne poti zunaj splošne poklicne licence. Ločeno ohranja potrjene prispevke, dodatne pogoje prispevke in odprte postavke. Rezultat ni izmerjeni delež zaščitениh podjetij ali pravilno izvedenih storitev; dejansko tržno pokritost je treba ugotavljati posebej. [1b]

Narava članka in omejitve povzetkov

Četrta recenzija je povezala nacionalne obrazložitve s katalogom Seznam raziskav za IPVU ter dopolnila njihove empirične in časovne omejitve. Številčnih ocen R3 ni spremenila. Ta članek je pregledna strokovna sinteza teh ugotovitev, dopolnjena s ciljnimi pregledom navedenih primarnih virov. Ne predstavlja nove ankete, novega vzročnega preizkusa ali popolnega ponovnega pregleda vseh nacionalnih predpisov. [1c, 1d]

V besedilu razlikujemo povzetke obstoječih ureditev, rezultate drugih raziskav in avtorjeve predloge ukrepov. Opis institucionalnega mehanizma sam ne dokazuje njegove učinkovitosti za večino MSP. Kjer dokaz ostaja nepopoln, je omejitev navedena. MSP pomeni mala in srednja podjetja, vključno z mikro podjetji; DS in BR sta funkcionalni oznaki raziskave, ne trditev o enakem zaščitenem nazivu v vseh državah.

2 Raziskovalno vprašanje in obseg primerjave

Malo ali srednje podjetje lahko zunaj urejenega poklicnega trga najde ponudnika knjiženja, priprave obračunov ali davčnega svetovanja. Vendar možnost naročila še ne odgovori na vprašanje, kdo preverja njegovo strokovno sposobnost, kdo nadzira izvedbo in kdo pomaga naročniku ob napaki. Enako vprašanje je pomembno za javne proračune: napačne evidence in obračuni lahko povzročijo nepravilno odmero, zamude ter dodatne stroške nadzora.

Predmet primerjave je šest držav, ki imajo v ozko določenem poklicnem modelu I. dela IPVU za imenovani poti DS in BR ničeln rezultat. Oznaka ne pomeni, da v teh državah ni računovodske zakonodaje, zakonskih kvalifikacijskih okvirov ali reguliranih drugih poklicev. Pomeni odsotnost splošne zakonske poklicne poti, kakršno meri uporabljeni model. Zasebna avtorizacija pisarne, državna odobritev zastopnika in licenca revizorja zato niso sopomenke. Revizijskih pooblastil ne prenašamo na običajno računovodsko ali davčno storitev. [1]

Četrta recenzija je dopolnila dokazne razlage, ne številčnih ocen. Ta članek iz nje razvije primerjalno presojo mehanizmov in predloge ukrepov, dopolnjene s ciljnimi pregledom uradnih objav. Ne izvaja novega rangiranja. Imena DS in BR uporabljamo kot opis obravnavanih funkcij; iz njih ne sklepamo, da je tak zakonsko zaščiten naziv v vsaki državi ustanovljen.

Lokalni strokovnjaki kot pripravljalci kakovostnih informacij

Osrednji predmet članka so lokalni računovodski in davčni strokovnjaki, ki poslovne dogodke pretvorijo v evidence, izkaze in davčne obračune. Njihovo delo ni zgolj prenos podatkov. Presoditi morajo vsebino transakcije, popolnost dokazil, računovodsko razvrstitev in uporabo davčnega prava. Prav na tej stopnji se oblikuje kakovost informacij, na katere se pozneje opirata podjetje in davčna uprava.

Institucionalni okvir mora zato zajeti osebo in organizacijo, ki podatke strokovno pripravi. Pri naročniku MSP je vprašanje, ali je delo opravil preverljivo usposobljen izvajalec in ali obstaja učinkovita pot ob napaki. Pri javnem proračunu je vprašanje, ali evidence zanesljivo odražajo obdavčljiva dejstva in zakonite pravice zavezanca. Večja količina izmenjanih podatkov sama ne odgovori na nobeno od teh vprašanj.

Na primer: račun je lahko tehnično pravilno vnesen in pravočasno posredovan, vendar je njegov DDV napačno odbit ali strošek davčno nepravilno priznan. Takšno napako lahko prepreči oziroma popravi strokovna presoja dejanskega posla. Digitalna infrastruktura jo lahko podpira; javno varstvo pa zahteva tudi preverjanje sposobnosti izvajalca, nadzor njegovega dela in izvršljivo odgovornost.

3 Dva varovana interesa in tri ravni dokaza

Kakovostna storitev mora MSP pomagati pravilno izpolniti obveznosti in uveljaviti pravice, vključno z zakonitimi odbitki, oprostitvami in pravnimi sredstvi. Varstvo proračuna pomeni pobiranje zakonito dolgovanih dajatev, ne čim višje odmere. Strokovnjak zato ne more postati podaljšek davčnega organa, katerega uspešnost bi merili samo z dodatno pobranim davkom. Kakovost vključuje tudi preprečevanje previsoke obdavčitve in popravilo napačnega ravnanja uprave.

Razlikovati je treba obstoj pravila, njegovo izvajanje in njegov učinek. Objavljen standard dokazuje vsebino pričakovanega ravnanja. Pregled dokumentacije izvajalca dokazuje nadzorno aktivnost. Manj vsebinskih napak ob primerljivih strankah je dokaz o rezultatu. Med ravnmi ni avtomatičnega prehoda. Prav tako zakonska dolžnost države in prostovoljna obveznost člana združenja nista isti vrsti varstva.

Pri vsakem mehanizmu zato preverimo: kdo ga izvaja; kakšno pravno ali pogodbeno podlago ima; katero storitev in katere ponudnike zajema; kako se ugotavlja nepravilnost; kakšna je posledica za izvajalca in kakšno pravno sredstvo ima naročnik. Državi lahko pripišemo neposredno ukrepanje, kadar pristojni organ preverja, odobri, zahteva popravilo ali ukrepa. Če nadzor izvaja združenje, je treba njegovo morebitno državno priznanje dokazati posebej.

Povezava s proračunom je v nadaljevanju razložena kot pričakovani mehanizem vpliva, razen kjer je naveden merjeni izid. Ne izračunavamo zmanjšanja sive ekonomije ali davčne vrzeli iz samega obstoja certifikata. OECD pri storitvah za MSP poudarja tudi vlogo programske in podatkovne infrastrukture, vendar njegovo poročilo ni dokaz učinkov posamezne nacionalne poti. [2]

4 Kaj pokaže šest držav

Švedska preverjanje zastopnika za konkretno nalogo

Skatteverket pri deklarationsombud preverja primernost fizične osebe. Skatteförfarandelagen, poglavje 6, zlasti § 6, povezuje potrebno znanje in izkušnje z zahtevnostjo davčnih razmer zastopanega. Presoja se opravi pri vsaki vlogi; nekdo je lahko primeren za preprostejšo zadevo in neprimeren za zahtevnejšo. Zakon določa tudi ovire in odvzem odobritve. Odgovornost zavezanca za popolnost in pravilnost posredovanih podatkov s tem ne izgine. [3]

To je za IPVU pomemben primer neposrednega državnega posega brez splošne licence za vsakogar, ki se ukvarja z davčnim svetovanjem. Instrument lahko zmanjša tveganje neustreznega deklaracijskega zastopanja; sam pa ne potrjuje kakovosti vseh nasvetov, sodnih storitev ali vseh faz pritožbe. Za prenos modela bi bilo treba določiti storitveni obseg odobritve, način dokazovanja kompetenc in pravno varstvo ob zavrnitvi.

Ločeno obstajajo strokovne poti FAR in Srf. Evalvacija Skatteverket iz 2017 je pri sodelujočih strankah pokazala manj formalnih napak in zamud, ne pa statistično potrjene prednosti pri drugih tveganjskih kazalnikih. Majhna udeležba in večja uporaba elektronske oddaje omejujeta pripisovanje učinka strokovnemu statusu. Organ ni videl dovolj razlogov za nadaljevanje pilota, ohranil pa je interes za sodelovanje s stroko. [4]

Poučen je zato način preverjanja: posebnega zaupanja izvajalcu ni dovolj utemeljiti z njegovim članstvom. Preveriti je treba tudi dejanske rezultate. Ustavitev pilota obenem ni razveljavitev kvalifikacije ali drugih zakonskih mehanizmov.

Danska nadzor računovodskega okolja in sodelovanje uprave

Erhvervsstyrelsen na podlagi Lov om bogføring izvaja nadzor računovodskih obveznosti; uradna navodila posebej opisujejo nadzor izpolnjevanja digitalnega knjigovodstva na podlagi tveganja. Organ vodi tudi seznam registriranih digitalnih računovodskih sistemov, za katere preverja izpolnjevanje zakonskih zahtev. To je nadzor infrastrukture, ki jo uporablja podjetje oziroma njegov izvajalec. [5, 6]

Korist za MSP je lahko bolj sledljiva dokumentacija in manj napak v vodenju podatkov; za proračun pa boljša podlaga za kontrolo obveznosti. Gre za razlago namena mehanizma, ne za v tem članku izmerjen fiskalni učinek. Skladnost programa s tehničnimi zahtevami ne potrjuje pravilne davčnopravne presoje transakcije, denimo odbitka DDV ali nastanka poslovne enote.

Momskontaktudvalg zagotavlja institucionalni prostor za stik davčne uprave z gospodarstvom in svetovalci. Takšno sodelovanje lahko pomaga prepoznati ponavljajoče se težave in izboljšati razumevanje pravil. Njegov obstoj ne pomeni preizkusa znanja vsakega ponudnika, zavarovanja njegovih napak ali nadzora vsakega obračuna. [7]

Danski primer zato predlaga kombinacijo nadzora podatkovnega okolja in strokovne presoje. Uporaba umetne inteligence, visoka davčna morala ali nizka ocenjena siva ekonomija v tem članku niso uporabljene kot dokazane razlage kakovosti računovodskih izvajalcev. Za tak sklep bi potrebovali ločene podatke o rezultatih in primerjavo z drugimi dejavniki.

Finska strokovna avtorizacija računovodske pisarne

Talouhallintoliitto opisuje avtoriziranega člana kot pregledano in finančno stabilno računovodsko podjetje, ki spoštuje strokovno prakso in standard TAL-STA. Predmet presoje je torej tudi organizacija izvajalca. Nadzornik te poti je strokovno združenje; zgolj iz te objave ni mogoče sklepati na državno licenco vseh ponudnikov. [8]

Za naročnika je taka pot uporabna, če lahko preveri veljaven status, obseg pregleda in posledice kršitev. Državna povezava bi nastala šele z jasno pravno podlago oziroma preverljivim priznanjem, katerega pogoje nadzira pristojna institucija. Predlog javnega priznanja strokovne sheme zato v članku ni predstavljen kot že ugotovljeno finsko pravilo.

Höglund in Sundvik sta v raziskavi malih finskih družb ugotovila pozitivno povezavo zunanjega izvajanja računovodstva s kakovostjo poročanja, merjeno prek računovodskih razmejitev; pomembna je priprava letnih izkazov. Raziskava ne identificira samostojnega učinka avtorizacije ali KLT. Neugotovljen dodatni učinek zunanjega obračuna plač na to merilo ne pomeni, da so plače napačne. [9]

Možen ukrep, ki ga ponazarja finski primer, je pregled organizacije dela pisarne: sprejem naročila glede na znanje, notranji pregled zahtevnih rešitev, spremljanje rokov in dokumentiranje presoje. Za javno jamstvo je treba takemu modelu dodati jasno razmerje med združenjem, državo in uporabnikom.

Estonija preverljive kvalifikacije in obnavljanje znanja

Eesti Raamatupidajate Kogu objavlja pogoje obnavljanja kvalifikacije vanemraamatupidaja, tase 6: najmanj 40 akademskih ur dodatnega izobraževanja ter tri leta ustreznih izkušenj v zadnjih petih letih. Kvalifikacija raamatupidaja, tase 5, je trajna in se ne obnavlja. Podatki o kvalifikacijah so povezani s sistemom Kutseregister. [10]

To je preverljiva kvalifikacijska infrastruktura, vendar različne ravni nimajo enakih zahtev. R4 pravila podeljevanja iz 2023 s spremembo v 2026 loči od domneve, da je država leta 2026 uvedla splošno obvezno licenco za računovodski trg. [1]

Prispevek take poti je možnost preverjanja strokovne priprave. Za varstvo konkretnega MSP pa ostane vprašanje, ali kdo pregleduje opravljeno delo, ali velja zavarovanje za naročeno storitev in kako se rešuje pritožba. Prenosljiv predlog je zato povezava registra kompetenc s storitvenimi področji in nadzorom izvajanja. Samo več opravljenih ur izobraževanja ne dokazuje manj vsebinskih napak.

Litva javna priporočila in spremljanje finančnih izkazov

AVNT, organ pri ministrstvu za finance, objavlja priporočila o izbiri računovodske osebe, organizaciji storitev in kontrol, notranjih kontrolah, pogodbi ter predaji dokumentacije. Navedene objave izvirajo iz leta 2022. Gre za konkreten javni prispevek k opredelitvi kakovostnega naročila, ne za splošno poklicno licenco. [11]

AVNT poročila opisujejo tudi spremljanje kakovosti javno objavljenih finančnih izkazov. Poročilo za prve tri četrtine 2024 pojasnjuje izbor malih in zelo malih družb ter preverjanje poročil. Tak pregled meri izdelek v svojem izboru; ne potrjuje kakovosti vsakega ponudnika ali vseh njegovih davčnih nalog. [12]

Litovski primer pokaže dve različni možnosti države: pomagati naročniku določiti obveznosti izvajalca ter preverjati vsebino izdelka. Za močnejše varstvo bi bilo treba ugotovljene napake povezati z odgovorno osebo, popravo in ponovnim pregledom. To je predlog nadgradnje, ne trditev, da pregledani vir že dokazuje tak celovit sistem za vseh enajst storitev.

Slovenija strokovno znanje obstaja odprta ostaja povezava z varstvom storitve

Slovenski inštitut za revizijo podeljuje naziv preizkušeni računovodja na podlagi izpita in izkušenj. Objavljeni program vključuje tudi davčno pravo in obdavčitev pravnih oseb. Seznam aktivnih imetnikov povezuje nadaljnjo objavo z dodatnim izobraževanjem in spoštovanjem pravil stroke. Zato odsotnosti splošne poklicne regulacije ni pravilno opisati kot odsotnost preverjenega znanja. [13, 14]

V R4 je sklep VSRS I Up 322/2015 uporabljen v omejenem pomenu: seznam aktivnih preizkušenih davčnikov ni voden na podlagi javnega pooblastila. Iz tega ne sledi, da naziv nima strokovne vrednosti; prav tako iz naziva ne sledi posebno javnopravno upravičenje za vse storitve. [1]

Raziskava Zaman Groff, Slapničar in Štumberger na 237 malih in mikro podjetjih kaže povezavo kvalifikacije z zaznano računovodsko kompetentnostjo. To je uporabniška zaznava, ne pregled pravilnosti napovedi. [15] Za proračunski učinek ali polno institucionalno varstvo zato ta vir sam ne zadošča.

Za Slovenijo je ključno nadaljnje vprašanje povezave med znanjem, obsegom naročila, nadzorom dela in odpravo škode. Predlog se lahko opre na obstoječe strokovne programe, vendar mora omogočiti enakovredne poti dokazovanja znanja ter določiti, kdo preverja storitev in s kakšnimi pooblastili. Ta članek ne trdi, da je tak sistem že vzpostavljen, in ne spreminja odprtih ocen R4.

5 Primerjava državne vloge

Država	Prepoznani mehanizem in nosilec	Meja ugotovitve
Švedska	Skatteverket presoja deklaracijskega zastopnika; ločeno strokovna združenja.	Odobritev za nalogo ni univerzalna licenca za 11 storitev.
Danska	Erhvervsstyrelsen nadzira obveznosti in sisteme; uprava sodeluje s stroko.	Nadzor programske rešitve ne potrjuje davčnega nasveta.
Finska	Talouhallintoliitto pregleduje avtorizirano pisarno.	Strokovna samoregulacija se ne pripiše avtomatično državi.
Estonija	ERK podeljuje oziroma obnavlja kvalifikacije v kvalifikacijskem sistemu.	Preveritev kompetenc ni pregled vsakega opravljenega dela.
Litva	AVNT objavlja priporočila in spremlja finančne izkaze.	Priporočilo in pregled vzorca ne zajameta vsega trga.

Država	Prepoznani mehanizem in nosilec	Meja ugotovitve
Slovenija	SIR izvaja izpite, strokovne nazive in pravila aktivnega seznama.	Ni izkazana splošna državna pot varstva vseh storitev.

Primerjava je sinteza virov [1, 3–15]. Ne predstavlja popolnega popisa vseh institucij v državah. Posebej ne predpostavlja, da je zasebno združenje državni organ ali da priporočilo zavezuje enako kot zakon.

6 Nabor možnih ukrepov države

Naslednji ukrepi so predlog institucionalne zasnove. Posamezni elementi imajo zgoraj navedene primerjalne zglede; njihova kombinacija ni že dokazan model ene od držav. Ukrepi lahko potrebujejo zakonsko podlago, čeprav ne ustanavljajo splošnega reguliranega poklica. Oznake I1–I13 ohranjajo povezavo z instrumenti raziskave IPVU.

Ukrep in povezava IPVU	Kdo izvaja in kaj mora preveriti	Kaj pridobi MSP in proračun
1 Storitvena odobritev zastopnika I2 I8 I13	Davčna uprava po jasnih pravilih preveri znanje in izkušnje za vrsto naloge; omogoči ugovor in odvzem ob kršitvi.	MSP preveri obseg odobritve; uprava omeji neustrezno zastopanje.
2 Priznanje nadzorovane strokovne sheme I3 I6 I7	Pristojni javni organ preveri standarde in neodvisnost pregledov sheme; združenje pregleduje člane.	Naročnik dobi preverljivo pot; uprava pridobi dokumentirano kontrolo postopkov.
3 Nadzor dejanskih izdelkov I5 I6	Pristojni organ ali zakonsko pooblaščen nadzornik strokovno pregleda vzorec izkazov oziroma obračunov.	Zahteva se poprava napak in spremlja ponavljanje, ne le pravočasna oddaja.
4 Register obsega in omejitev I13	Nosilec priznanja objavi aktualni status, storitveni obseg in pravnomočne oziroma ustrezno označene ukrepe.	MSP primerja dejanska jamstva; ne zamenja tehničnega dostopa s kvalifikacijo.
5 Sodelovanje z javnim spremljanjem ukrepov I1 I4	Uprava in stroka vodita seznam sistemskih težav, odgovornih oseb in izvedenih popravkov navodil.	Manj nejasnosti pri izpolnjevanju; posebna pot komunikacije ni avtomatična potrditev napovedi.
6 Pritožba poprava in povračilo I11 I12	Neodvisen organ za pritožbe, pristojna sodišča in zavarovalnica ob jasno razmejenih pristojnostih.	MSP lahko doseže popravo ali povračilo upravičene škode; podatki o napakah usmerjajo preventivo.
7 Strokovna kontinuiteta v sporu I9 I10	Pristojna institucija preverja relevantno sposobnost zastopnika in varuje zaupno komunikacijo.	Učinkovito varstvo pravic in preverjanje zakonitosti odmere.
8 Sledljivost strokovne priprave Povezava z I5 I6 I7	Strokovni nadzornik preveri povezavo med listino, presojo izvajalca in obračunom; digitalna orodja ohranijo sled postopka.	MSP in uprava lahko ugotovita izvor napake in odgovorno osebo; tehnična oddaja ni potrdilo vsebinske kakovosti.

Kaj mora povezati posamezne ukrepe

Predlagamo, da javno priznanje ni vezano le na naziv, temveč na dokazljiv obseg sposobnosti: obračun plač, DDV, izkazi, čezmejno svetovanje ali zastopanje. Izvajalec naj sprejme naročilo le v svojem preverjenem obsegu oziroma zagotovi sodelovanje ustreznega specialista. Država lahko prizna več enakovrednih kvalifikacijskih poti, vključno s tujimi, ob stvarni presoji njihove vsebine.

Vsaka priznana pot mora razkriti, ali je vključitev obvezna ali prostovoljna. Prostovoljna kakovostna pot pomaga strankam, ki jo izberejo, ne dokazuje pa varstva večine trga. Za javno politiko je zato nujno meriti delež MSP, ki potrebujejo storitev in jo prejmejo po nadzorovani poti, tudi tistih, ki pomoči niso dobili. Število članov združenja ni nadomestek tega deleža.

Nadzor mora biti sorazmeren, strokoven in neodvisen od prodaje certifikatov. Pregledovalec mora razumeti računovodsko oziroma davčno vsebino; avtomatska kontrola obrazca tega ne nadomesti. Napaka zahteva različen odziv glede na težo, ponavljanje in naklep: popravo, dodatno usposabljanje, poglobljen pregled ali omejitev priznanja. Odločitev mora dopuščati učinkovito izpodbijanje.

Zavarovanje samo ne prepreči napačnega nasveta. V predlaganem sistemu mora biti kritje povezano s storitvijo, ozemeljskim obsegom, izključitvami in dejansko možnostjo uveljavitve zahtevka. Enako pritožbena pot potrebuje pristojnost za obravnavo strokovne napake; splošna pritožba zoper davčno odločbo ne rešuje nujno odgovornosti izvajalca.

7 Kako ukrepe povezati z enajstimi storitvami

Preglednica določa predlagani predmet preverjanja. Ne trdi, da ga vseh šest držav že izpolnjuje. Pri zahtevnih nalogah je treba presoati vsebino pravnega sklepa, pri rutinskih pa poleg pravilnosti tudi zanesljivost podatkov in rokov.

Storitev	Kaj bi moral preveriti institucionalni mehanizem
S1 Tekoče knjiženje	Sledljivost listine, pravilno razvrščanje, uskladitve in predajo evidenc.
S2 Obračun plač	Davčno in prispekovno obravnavo dejanskih prejemkov; tehnični izračun in roke.
S3 Medletni DDV	Odbitek, oprostitve, kraj obdavčitve in uskladitev evidenc z obračunom.
S4 Letni računovodski izkazi	Vrednotenje, razkritja, popolnost in strokovno utemeljitev pomembnih postavk.
S5 Letni davčni obračuni	Prehod iz računovodskega v davčni rezultat ter zakonitost prilagoditev in olajšav.
S6 Davčno načrtovanje MSP	Pisno opredelitev dejstev, pravnih podlag, tveganj in dopustnih rešitev.
S7 Čezmejna struktura	Znanje relevantne čezmejne ureditve ter vključitev tujega specialista, ko je potrebna.
S8 Čezmejno poslovanje	Davčno komponento delavcev in dejavnosti; ne vseh migracijskih dovoljenj.
S9 Davčna uprava in nadzor	Poznavanje materialnega in procesnega prava, dokaznih pravil ter rokov.
S10 Prva sodna stopnja	Relevantno davčno znanje in procesno sposobnost ter urejen prenos spisa.
S11 Najvišja in ustavna sodišča	Posebne procesne zahteve in sodelovanje davčnega ter ustavnega specialista.

S4 in S5 sta pomembni kontrolni točki, vendar davčna skladnost ne nastane šele ob letnem zaključku. Napačen DDV ali obračun plač lahko povzroči posledice že med letom. Tudi načrtovanje in procesno zastopanje varujeta zakonito obveznost. Izbor dveh storitev je zato uporaben podindeks, ne popolna mera skladnosti.

8 Kako dokazati delovanje predlaganih ukrepov

Pred uvedbo ukrepa je treba določiti izid, ki ga želimo izboljšati. Ločeno naj se spremljajo formalne napake in zamude, vsebinske napake obračunov, uspešna odprava napak ter škoda naročnika. Pritožba ali uspeh v davčnem sporu sama ne dokazujeta slabe začetne storitve: spor lahko nastane tudi zaradi napačne razlage uprave.

Predlagana evalvacija naj primerja nadzorovane in druge izvajalce ob upoštevanju velikosti, dejavnosti in zahtevnosti strank. Pri prostovoljni vključitvi je treba obravnavati samoizbor. Kontrolni vzorec ne sme zajeti le visoko tveganih podjetij, če želimo sklepati o celotnem trgu. Opazovanje pred in po ukrepu je treba dopolniti s primerjavo sprememb v podobni skupini brez ukrepa, kadar podatki to omogočajo.

Za proračunski vidik predlagamo merjenje pravilno ugotovljenih obveznosti in stroškov preprečevanja ter odpravljanja napak. Ločeno se evidentirajo prenizke in previsoke odmere. Dodatno odmerjeni znesek ni

nujno dokončno zakonit prihodek; spremljati je treba izid pravnih sredstev. Za MSP pa so pomembni tudi stroški pomoči, čas do popravka, dostop do dokumentacije in povračilo upravičene škode.

Podatke o sivi ekonomiji je smiselno uporabiti kot širši kontekst. Iz njih ni mogoče neposredno izračunati učinkovitosti posameznega poklicnega ali upravnega mehanizma. Davčna struktura, uporaba gotovine, gospodarske razmere in zaupanje v institucije so možne dodatne razlage. Za primerjavo z letom 2022 je treba uporabiti institucionalne podatke iz istega obdobja.

Kaj mora meriti nadzor lokalnega izvajalca

Predlagana evalvacija mora slediti nastanku informacije: katera dejstva je izvajalec pridobil, katere manjkajoče listine je zahteval, kako je rešil zahtevno pravno vprašanje in kdo je delo pregledal. Pri ponavljajočih se napakah je treba ugotoviti, ali izvirajo iz neznanja, organizacije dela, nepopolnih podatkov naročnika ali nejasnega predpisa. Šele takšna razmejitev omogoča sorazmeren ukrep in preprečevanje ponovitve.

9 Sklep in predlog nadaljnjega razvoja

Primeri šestih držav kažejo, da je kakovost mogoče podpirati tudi zunaj splošne obvezne poklicne licence. Najbolj neposredni javni ukrepi v pregledanih virih so presoja deklaracijskega zastopnika, nadzor računovodskih obveznosti in sistemov ter spremljanje finančnih izkazov. Kvalifikacije in strokovna avtorizacija dopolnjujejo ta okvir, vendar njihovega učinka in državnega priznanja ni mogoče domnevati.

Za nadaljnji razvoj IPVU predlagamo, da se lokalni strokovni pripravljavec informacij postavi v središče institucionalne presoje. Pri vsaki storitvi mora biti razvidna povezava med dokazanim znanjem, nadzorom izvedbe in izvršljivim varstvom ob napaki. Država lahko to dosega z lastnim nadzorom, zakonsko urejenim priznanjem strokovnih shem ali njuno kombinacijo. Izbrana oblika mora naročniku jasno povedati, kaj je dejansko preverjeno in kdo zanj odgovarja.

Najprej je smiselno preveriti obstoječe pristojnosti in manjkajoče povezave, nato preizkusiti sorazmeren storitveni model ter ga neodvisno evalvirati. Uvedba novega naziva sama ne zaključi naloge, prav tako je ne zaključi javni seznam brez nadzora. Predlagani cilj je, da MSP pred naročilom lahko preveri sposobnost za konkretno storitev in ima po naročilu učinkovito pot do popravka ali odgovornosti, javni proračun pa prejme zakonito dolgovane dajatve.

Viri in raziskovalna podlaga

Spletni viri so bili ciljno pregledani 6. oktobra 2026. Oznaka [1] se nanaša na notranjo raziskovalno podlago R4; drugi viri omogočajo preverjanje izbranih primerov. Predlogi v poglavjih 6–8 so avtorska sinteza in niso navedba veljavne skupne ureditve EU.

[1] Raziskovalna podlaga IPVU. Sklic vključuje spodaj navedene dokumente [1a–1d]. Gre za delovne raziskovalne izdaje; oznaka četrta recenzija ne pomeni objave v zunanji recenzirani znanstveni reviji.

[1a] Derganc, Franc. 2026. IPVU EU27 I. del – normativna in institucionalna infrastruktura ter obseg poklicnih storitev. Četrta recenzija, 6. oktober 2026. Datoteka IPVU_EU27_I_del_4recenzija.docx. IPVU Research.

[1b] Derganc, Franc. 2026. IPVU EU27 II. del – institucionalno varstvo uporabnika pri enajstih storitvah. Četrta recenzija, 6. oktober 2026. Datoteka IPVU_EU27_II_del_4recenzija.docx. IPVU Research.

[1c] IPVU Research. 2026. Poročilo o četrti recenziji raziskave IPVU. 6. oktober 2026. Datoteka IPVU_Porocilo_o_4_recenziji.docx.

[1d] IPVU Research. 2026. Seznam raziskav za IPVU. Prenovljena zbirka raziskovalnih in pravnih virov, 6. oktober 2026. V članku so uporabljeni vsebinsko relevantni viri, navedeni v nadaljevanju.

Spletno mesto projekta: www.modro-poslovanje.si

[2] OECD. Rethinking Tax Services The Changing Role of Tax Service Providers in SME Tax Compliance. 2016.

[Primarni vir](#)

[3] Skatteverket. Vem kan godkännas som deklarationsombud. Skatteförfarandelagen, 6. poglavje, §§ 4, 6–8.

[Primarni vir](#)

[4] Skatteverket. Utvärdering samverkan med FAR Srf Konsulterna. 15. februar 2017, št. 13141743-17/131.

[Primarni vir](#)

[5] Erhvervsstyrelsen. Bogføringsloven. Uradna navodila k zakonu o knjigovodstvu.

[Primarni vir](#)

[6] Erhvervsstyrelsen. Fortegnelse over registrerede bogføringssystemer.

[Primarni vir](#)

[7] Skattestyrelsen. Momskontaktudvalg. Mandat in sodelovanje.

[Primarni vir](#)

[8] Taloushallintoliitto. Taloushallintoliiton auktorisointi. Pregled avtorizacije in standarda TAL-STA.

[Primarni vir](#)

[9] Höglund H. in Sundvik D. 2016. Financial reporting quality and outsourcing of accounting tasks Evidence from small private firms. Advances in Accounting 35, 125–134. DOI 10.1016/j.adiac.2016.03.001.

[Primarni vir](#)

[10] Eesti Raamatupidajate Kogu. Taastõendamine. Obnavljanje kvalifikacij.

[Primarni vir](#)

[11] AVNT. Rekomendacijos. Priporočila za računovodske storitve, izbiro osebe, pogodbe in notranje kontrole. Objave 2022.

[Primarni vir](#)

[12] AVNT. Poročilo o dejavnosti za prvo do tretje četrtoletje 2024. Razdelek Finansinių ataskaitų kokybės stebėseną.

[Primarni vir](#)

[13] Slovenski inštitut za revizijo. Kako postati preizkušeni računovodja.

[Primarni vir](#)

[14] Slovenski inštitut za revizijo. Aktivni preizkušeni računovodje.

[Primarni vir](#)

[15] Zaman Groff M., Slapničar S. in Štumberger N. 2015. The influence of professional qualification on customer perceptions of accounting services quality and retention decisions. *Journal of Business Economics and Management* 16(4), 753–768.

[Primarni vir](#)